

Gospodarske stvari.

Praseta in njih vzreja.

Kedar so praseta stara že blizu štiri tedne, dobro je, če se jim daje že nekaj kravjega mleka. To se izgodi nekaj zato, ker nima prasica več dosta mleka za vsa praseta, nekaj pa zato, da se mlada praseta vadijo piti. Od te dobe naprej jim je že pač več treba, kakor jim daje prasica. Poleg mleka pa se jim daje že tudi ovsene moke ali ovsas, ki se stolče navlašč za praseta. Tudi posmojen ječmen, zamet, pa le malo in prga stori jim dobro.

Po nekaterih krajih se jim kuha že tudi krompir, toda iz kraja ga je treba olupiti in sme se jim ga dati le pičlo mero. Vse to pa se daje le poleg mleka, sicer pa je nevarna taka piča. Sem ter tje se daje mesto mleka prasetom kuhanje iz ovsene moke ali tudi iz ječmenove zameti. Taka piča pa je vselej nevarna in težko, če se obdrži pri njej žival živa, na vsak način pa ne raste ter se ne razvija redno.

Vsled tega se svetuje, da gospodinja ne varčuje pri tem, kar se tiče mleka in bolje je, da ne kupi mladega praseta, dokler ni dobro odstavljen, kakor pa da ga kupi in mu nima dati, česar mu je treba za zdravje.

Drugo je pač, če prasica nima mleka ali pa je poginila, predno so praseta odrastla. V tem slučaju mora gospodinja gledati na to, da si reši še vsaj praseta in tedaj naj poskusi s tem, kar smo ji ravno povedali o krmljenji mladih praset. Ako ravna po pameti in skrbno pri tem, ne bode lahko za njo kake izgube.

Račinja jajca.

Misli se po navadi, da jajca, ki jih raca znese najprve spomladi, niso za plemo. Ona so, se pravi, premastna in za to se ne izvali iz njih mladič. Stvar pa ni taka. Resnica je, da se iz taci jajec največkrat ne dobi mladič, ali vzrok ni to, ker je preveč maščve v jajci, ampak v tem, ker ni raščeno.

Tega pa je v časih krivo to, da se ni bil racak še privadil racam, v časih pa, ker mu je preveč rac. Pri navadnih plemenih, ako imajo race dovolj vode, sme se jih pustiti 6 do 8 pri enem racaku; ako pa je račinja plemo večje, recimo Peking, Rouen, Turki itd., ni dobro, če je več, kakor troje rac pri enem racaku.

V obče pa ni dobro, če raca izvali prerano v spomladi, kajti mladičem še je premrzlo. Bolje je, če se izvalé račice nekaj pozneje. Ako se jim dobro streže, rastejo hitro in prekosijo velikokrat tiste, ki so se že poprej izvalile.

Sejmovi. Dne 12. februarja v Gomilici. Dne 13. februarja v Račah, v Brežicah, v

Sevnici, na Ponikvi, v Žalcu. Dne 16. februarja v Bučah in na Vrenski gori in v Podplatu.

Dopisi.

Iz Cvena pri Ljutomeru. (Častni občan.)

Kdor je pazno sledil dogodkom zadnjih desetletij v našem okraji, gotovo je vedno pred očmi imel moža, čegar ime je tesno spojeno z vsemi političnimi in narodno gospodarskimi pojavi v našej pokrajini. Ta odličen mož je naš gosp. Iv. Kukovec, deželni poslanec in okrajni načelnik v Ljutomeru. Od narodnega probujenja počenši, pa do sedaj stoji on vedno v kolu onih štajerskih rodoljubov, ki se trudijo z besedo in djanjem privedi naš narod do višje izomike na podlagi materinega jezika. Ljudstvo pa mu tudi skozi vsa leta skazuje svoje zaupanje, ker ga dobo za dobo voli svojim deželnim poslancem, okrajnim načelnikom, pa tudi v okrajni šolski svet. A ne samo na političnem, temveč tudi na narodno-gospodarskem polju opazujemo njegovo plodono delovanje. Tukaj bodi le omenjena ustanovitev okrajne posojilnice, ki je okoličane rešila zavisnosti od tujcev. Pri tem neumornem delovanju mu pa tudi ni manjkalo odlikovanj in priznanil. Sam svitli cesar ga je odlikoval ob priliki potovanja po Štajerskem z zlatim križcem s krono. Razven tega pa so ga mnoge občine izvolile svojim častnim občanom. Povodom velikih naporov za dognanje železnice iz Radgone v Ljutomer ga je tudi občina Cvenska dne 10. oktobra 1888 uvrstila med svoje častne člane. Na krasnej diplomi se beró sledeči verzi slavnega pesnika Gregorčiča: „Moško dejanje krepčuje možá, Pokoj še zdrave moči mu vkončá“ in pa: „Dolžan ni samo, kar velevala mu stan. Kar more, to mož je storiti dolžán.“ Primernejših besed pač ni moči najti v označenje trudoljubivega delovanja našega odličnega rodoljuba. Konečno pa kličemo našemu odličnemu prvoboritelju in izkušenemu vodniku v boji za naše svete pravice, gromoviti „Mnogaja ljeta!“

Iz Celja. (Dijaška kuhinja) Za III. društveno šolsko leto 1888/89. so dalje darovali naslednji častiti in prečastiti gg. daritelji: Anton Balon, župnik na Vranskem 5 fl., Anton Balon nabral od šestih odličnih domoljubov Vranskega okraja 6 fl., Jakob Planinšek v Leopoldinji v Gradci 1 fl., okrajni odbor v Gorenji Radgoni 5 fl., Franc Magdič, kr. profesor v Zagrebu 5 fl., dr. Franc Celestin, kr. profesor v Zagrebu 3 fl., Ivan Stožir, kr. profesor v Zagrebu 5 fl., Vjekoslav Šijanec, kaplan v Novi cerkvi 2 fl., M. Frece, žup. na Belih vodah 5 fl., občina Velika Pirešica 25 fl., Vinc. Medic, župan v Sevnici 2 fl., Franc Zdolšek, župnik v Solčavi 5 fl., Anton Kupljen, c. kr. notar v Črnomlju 3 fl., Franc Cukala v Gomilski 1 fl.,

dr. Hrašovec, odvetnik v Slov. Gradci 5 fl., M. Novak, c. kr. sodnik v Kostanjevici 5 fl., Jezovšek, notarski kandidat v Celji, (kupon v vrednosti 1,50) 1 fl. 50 kr., dr. Gustav Ipavice, župan v Št. Jurji ob j. ž. 5 fl. 63 kr., Vincenc Plaskan, župnik v Zibiki 6 fl. 75 kr., Prevzvišeni g. knezoškof Jakob Maksimilijan za januar 4 fl., Okrajni zastop Vranski 10 fl., Ivan Modic, župnik na Prihovi pri Konjicah 5 fl., dr. Albin Poznik, c. kr. notar v Rudolfovem 2 fl., Tomaž Canjkar, c. kr. okrajni pristav na Laškem 2 fl., Matija Sternad, župnik v Ljubnem 5 fl., Mat. Gril, koncipijent v Postojni za januar in februar 1 fl., Andrej Urek župnik na Polzeli 5 fl., Kristin Krišpinovič nad Laškim 2 fl., Josip Zelenik, odgojitelj na Dunaji 10 fl., Julij Žigan, na Polzeli 5 fl., Jurij Bezenšek, župnik v Čadramu 40 fl., Posojilnica Laška (Spar- und Vorschusskasse Tüffer) po g. Veršec-u za ugodno pritožbo 30 fl., Franc Hrastel župnik v Fibnici 3 fl., Jurij Žmave župnik v Remšniku 2 fl., Krišpinovič župnik zopet 2 fl., dr. Gelingsheim, c. kr. okrož. zod. pristav 5 fl., Maks Veršec, stava z g. dr. Gelingsheimom 2 fl., Lovro Vošnjak, župnik Št. Jur. juž. ž. 57 fl., Vsem blagim dariteljem presrečna zahvala v imenu naše mladine in prosimo še daljnih milodarov.

Makso Veršec l. r. Mihael Vošnjak l. r.
blagajnik. predsednik.

Z Murskega polja. (Pozor!) Poleg drugih klatažev, katerih imamo brž vsaki teden več in kateri so pošteni ljudem zlasti ob veliki cesti bivajočim velika nadloga, klata se po Murskem polju in Ščavniški dolini močen človek, ki je v zadnjem času blizu vse tukajšnje gospode župnike opeharil, češ, da je dekanov hlapec in se pelje v Radgono po to ali ono, pa je premalo denarja s seboj dobil. Pri drugih ljudeh pa se izdaja za hlapca premožnejših Ljutomerskih tržanov, pri katerih je res nekdaž služil, zdaj pa se že dolgo klata brez službe in dela, kedar ni zaprt. Ker je tukaj zdaj že znan, bode se morebiti v sosedne kraje podal in ondi svoje nepošteno rokovanja nadaljeval. Zato opozorujemo na nj, da še ne bi drugod ljudi vkanjeval. Sploh pa se naj nepoznanim ljudem, ki brez denarja potujejo, nič ne veruje, ampak pove, da kdor nima denarja, naj domá ostane. Kdor rad pošteno dela, bode lahko dobil službo ali delo in mu ne bo treba potovati, kdor pa neče delati, ni vreden podpore; saj imamo itak poštenih siromakov dovolj, katere moramo podpirati. Najboljše bi bilo, ko bi take ptice redarji polovili in v posilne delavnice spravili, ali pa bi naj država poiskala kakšnji kraj, kamor bi takšnje ljudi pošiljali, da bi se radi z delom svojih rok redili, drugače s časoma pred njimi ne bo obstati. Ti ljudje se naših ječ in kajh nič ne bojijo, ampak samo dela. Ko bi jih silili

delati, bi jih najbolj kaznjevali in ob enem jim pomagali.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Naravno je, da v taki nesreči, kakor je zadela naše cesarstvo — o smrti cesarjeviča miruje politika. Drž. zbor je imel ravno svojo prvo sejo, ko je prišla strašna novica na Dunaj; brž pa jo je predsednik k malu sklenil, ko je izvedel, da je resnica. Druga seja še bode le v četrtek, torej dnes ob 6ih zvečer. — Na Dunaj so prišli iz Belgije kralj in kraljica pa kraljevič, od drugih dvorov pa ni nihče prišel, ker so svitli cesar tako želeli. Kakor se sliši, pojde cesaričinjadova s svojimi stariši, toda povrne se čez nekaj časa na Dunaj. — Štajarski nemški konservativci z novo šolo niso zadovoljni, najbolj za to ne, ker je predraga in — predolga. Šest let se jim zdi, da je otroku dovolj šole, če je dobra. Taka sodba je sploh pri nemških kmetih in v Kirchbergu je tamošnje pol. društvo na novo poslalo prošnjo do vlade za krajšo šolo. — Baron Hock, vodja koroških nemških liberalcev ne more strpeti več tega, da še grof Taaffe in njegovi tovariši ne ležé na tleh. Po njegovih mislih je bil velik greh, da niso vsi nemški poslanci glasovali zoper novo vojaško postavo. Ko bi bili to storili, na tleh bil bi sedaj grof Taaffe in ne mara, če ne kje baron Hock na njegovem mestu! — Na Kranjskem imajo ljudje, posebno na Dolenjskem osepnice; le-te pa so tako hude, da je n. pr. v Leskovci izmed 67 bolnikov umrlo jih 60. — Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je podaril nek starček 50 gold. Se ve, da bi družba še več taci dobrotnikov rada. Naj jih le dobode! — Za mestni zastop v Gorici bode letos volitve in sicer v kakor se čuje, že v meseci marciji. — V Čepovanu na Primorji imajo kat. pol. društvo, staro je ono že 10 let in živi še krepko. Škoda, da nima veliko vrstnic, vsaj tako krepkih ne. Pri nas živi še kolikor toliko dvoje, troje enacih društev. — V Greti pri Trstu snujó si rodoljubi podružnico sv. Cirila in Metoda. Bog daj srečo! — V Trstu še niso bile volitve v mestni zastop, toda vprašanje gre že sedaj po mestu: kdo naj bode župan? No, na dosedanem imajo po takem že dovolj. — V Pešti so bili dijaki hudo razgrajali zoper ministra Tisza za to, ker je zagovarjal novo vojaško postavo in bati se je bilo, da ne bode konec tega brez sile. Madjar sme veliko, toda tako razsajanje je bilo že tudi madjarski vladi preveč. — Poljaki so sila veseli knežje časti, katero je prejel škof v Krakovem in pravi se, da jim gre vsled tega greben višje, češ da dobodo še v svojem času tudi svoje kraljestvo. No to bode pa že težko.